

Den proti úložišti v dubnu 2023 na Horažďovicku aneb úložiště je pořád hrozbou.

V sobotu 15. dubna 2023 proběhl na Horažďovicku Den proti úložišti proti záměru Vlády umístit úložiště vysoce radioaktivních odpadů na území pod památnou Práchní u břehů zlatonosné řeky Otavy. **Aktivně se účastnilo přes 1.500 lidí – dobrovolníků, pořadatelů, běžců, občanů a starostů.**

Proč?

Plně si uvědomujeme současnou situaci v ČR. Vedení obcí vnímá složitosti energetických dopadů v ČR, realitu válečných bojů na Ukrajině a její důsledky na dodávky zemního plynu a ropy. Chápeme nutnost chodu jaderných elektráren. Přesto musíme dát najevo, že státní instituce, především MPO a SÚRAO, naprosto přehlíží desetitisíce našich občanů při konečném řešení, jak trvale odkládat vyhořelé palivo. Pracovníci MPO dopady na místo trvalého uložení nebezpečného materiálu na desítky tisíciletí bagatelizují. Ale v dotčených místech žijí naši lidé a chtějí své obce plnohodnotně předat dalším generacím.

Dotčené obce nemají žádná zákonná práva. V polovině ledna předložil ministr J. Síkela návrh zákona o řízeních souvisejících s hlubinným úložištěm radioaktivního odpadu. Stále však v návrhu chybí zapracování našich připomínek o větším posílení práv samospráv a celková komplexnost celého procesu. **Obce nechaly vypracovat pozměňovací návrh zákona a požadují doplnit bod: ... *souhlasné vyjádření dotčené obce je nezbytnou podmínkou pro určení umístění hlubinného úložiště na území dotčené obce.***

Respektování názoru dotčených obcí a lidí v místě žijících by mělo v demokratickém státě být samozřejmostí. Odmítáme tvrzení MPO, že právo veta obcí by znemožnilo uskutečnění veřejného zájmu. Příkladem mohou být skandinávské země, kde jsou s přípravou hlubinného úložiště nejdále, a kde toto pravidlo je používáno a došlo k vzájemné partnerské dohodě mezi státem a samosprávami. Ne, jako nátlakový a direktivní přístup českých vládních úřadů.

Od poloviny roku 2003 se nuceně zabýváme na Horažďovicku problematikou ukládání vysoce radioaktivních odpadů. Po vládním jednostranném rozhodnutí od roku 2021 jde již o 10 obcí a jejich 31 sídel, včetně Horažďovic, celkem cca 10.000 lidí. Obavy ze stavby úložiště mají i občané sousedních obcí a měst v Pošumaví a Pootaví.

Start.

Zahájení akce bylo na návsi v Olšanech u Kovčinského rybníka, který je plochou 104 ha největší v západních Čechách. Při pohledu na rozsáhlou vodní plochu si uvědomíte, že úložiště má být pod povrchem až 5 x větší. Jde o trvalé ukládání vysoce radioaktivního materiálu na 100.000 let, dle Atomového zákona.

MPO plánuje plochu v podzemí 306 ha a cca 29,5 ha povrchového areálu. Podzemní část v hloubce 0,5 až 1,0 kilometr. A začíná uvažovat o jejím zvětšení až na 500 hektarů (850 fotbalových hřišť) v návaznosti na nově připravované reaktory. Zaměstnanci SÚRAO tvrdí, že budování úložiště a jeho provoz prý nijak podstatněji neovlivní žití a životní prostředí v regionu. Lze tomu věřit?

Po přivítání místním starostou a podání aktuálních informací postupně startovaly skupiny motorkářů, pak cyklistů a do dvou směrů i štafety běžců. Lidé všech věkových kategorií, děvčata a chlapci.

Při štafetovém běhu 315 běžců postupně v 54 skupinách uběhlo před 40 kilometry, v trasách přes 18 vesnic. Což znázornilo obvod ohroženého území. Z většiny trasy byla blízká Šumava jako na dlani. Ve vesnicích na trati byli běžci hlasitě podporováni místními občany a chalupáři.

Cíl a hodnocení.

Společné setkání dobrovolníků ze štafet, veřejnosti a hodnocení aktuální situace proběhlo na hlavním náměstí v Horažďovicích.

Zde zaznělo:

- chybí zapracování připomínek o posílení práv samospráv do projednávaného návrhu zákona
- celková komplexnost celého procesu
- proč nyní podalo MPO prostřednictvím SÚRAO na MŽP žádost o povolení průzkumných území pro geologické práce k finálnímu výběru

Občané požadují rovnoprávnost projednávání, ptají se po dobrovolnosti a systému demokracie v ČR.

Nynější vláda ČR před volbami slibovala změnu. V programovém prohlášení vlády je uvedeno: *"Budeme pokračovat v přípravě hlubinného úložiště radioaktivního odpadu. Posílíme práva dotčených obcí při případném rozhodování o umístění hlubinného úložiště. Budeme vyhodnocovat i jiná řešení, než je konečné umístění hlubinného úložiště v ČR."* Opět bohužel nevidíme žádný konkrétní posun.

Poděkování.

Starostové veřejně vyslovili poděkování za podporu jejich požadavků na Vládu vedení Plzeňského kraje, jmenovitě hejtmanovi R. Špotákovi a náměstkům P. Vankovi a J. Bernardovi. Taktéž za aktivní zájem poslankyním M. Opltové a E. Decroix a předsedovi Senátu M. Vystrčilovi.

Jsme rádi za podporu zastupitelstva a rady kraje. Ta byla projednána na oficiálních jednáních. Poděkování všem zastupitelům kraje, kteří jsou s našimi lidmi. Je to pro nás velice důležité.

MPO chystá zásah do území, které je vyhlášeno jako přírodní park Horažďovická pahorkatina.

Za účast a organizaci Dne patří poděkování všem lidem, jimž není lhostejné naše Pošumaví. Potěšila účast mladých lidí a rodin s dětmi. Je vidět, že jim na našem pošumavském kraji záleží.

Informační a petiční stánek na horažďovickém náměstí zajistil spolek JODN Pačejov.

Závěr:

Současná situace pro celou lokalitu zvanou Březový potok.

Uvědomujeme si tvrdé dopady na místo, kde by hlubinné úložiště bylo dle současného návrhu MPO budováno. Dopady znamenající omezení či zánik některých vesnic, změnu krajiny, ovlivnění vodních zdrojů, trvalé nebezpečí v regionu atd. Vše již při výstavbě a po tisíciletí při provozu.

Jsme velice napjati, jak se celá situace bude vyvíjet. Nyní je velký tlak na urychlení celého procesu. Stát připravuje další jaderné reaktory a tím se zvyšuje množství jaderného odpadu. Nynější spěch s výběrem místa nemůže být na úkor budoucí bezpečnosti.

Petiční listiny podepsalo přes 1.200 lidí z regionu. Tyto listiny budou spolu se společným prohlášením s hlavními požadavky obcí zaslány ministrowi MPO J. Síkelovi.

VOLENÍ ZÁSTUPCI VŠECH DESETI DOTČENÝCH OBCÍ MAJÍ SPOLEČNÝ NÁZOR ÚLOŽIŠTĚ RADIOAKTIVNÍCH ODPADŮ ZDE NECHCEME!

Dotčené obce hlubinným úložištěm na Horažďovicku, tzv. lokalita Březový potok:

- Obec Břežany – Mgr. M. Metličková (starostka) - 1 místní část
- Město Horažďovice – Ing. Michael Forman (starosta) - 8 místních částí
- Obec Chanovice – P. Čotek (starosta) - 6 místních částí
- Obec Kovčín – Š. Franko (starosta) - 1 místní část
- Obec Kvášňovice – M. Strolený (starosta) - 1 místní část
- Obec Malý Bor – Ing. O. Zikmund (starosta) - 4 místní části
- Obec Maňovice – Ing. L. Kotlářová (starostka) - 1 místní část
- Obec Olšany – Z. Kříž (starosta) - 1 místní část
- Obec Pačejov – Ing. J. Vavříčka (starosta) - 5 místních částí
- Obec Velký Bor – V. Zábranský (starosta) - 3 místní části

P.S. - připojeno dvanáct snímků dokumentujících průběh akce.